

Velja v Ljubljani
in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljatve denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Oglasi se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
prostostor za enkrat
večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19. Telefon
števil. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
števil. 8. — Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Sestava nove vlade v Nemčiji.

Nemčija podpiše mirovno pogodbo. — Boji na Slovaškem ugodni za Čehoslovake.
Intrige veleposestnikov proti agrarni reformi. — Invalidni dan.

Sveta aliansa 1919.

Po končanih težkih vojnah, ki so jih vodile proti Napoleonu pod geslom „za svobodo in pravico“, so sklenile Avstrija, Rusija in Prusija l. 1815 med seboj zvezo v obrambo evropskega miru in ravnotežja; to zvezo poznamo pod imenom svete alijanse. Prosluli knez Metternich ji je bil oče. Prestol in cerkev sta se zvezala v zaščito krščanskega duha, ki naj bi vlada med sosedi. V resnici je pa bila to doba najhujše reakcije in zatiranja svobode — ideja se je udinjala sili. Glavni namen te alijanse je bil ta, da se narodi, ki so hrepeli po prostosti, ne odresejo absolutističnih verig in jarma robstva — najhujše je takrat pod to moro trpela Italija.

Zgodovina se ponavlja. L. 1919 prevzema posle svete alijanse liga narodov, oziroma njeno jedro: Amerika, Anglija, Francija in — o ironija — Italija, kot je pred sto leti Metternich cinično zlorabljal „krščanskega duha“, tako naj zakrijejo vsa plemenita gesla, za katere so padali najboljši boritelji človeštva, brezstiden rop.

V Evropi stopamo na mesto Italije 19. stoletja mi Jugoslovani — „krščanski duh“ Metternichov je dobil naslednika v Wilsonovem evangeliju in idejno orodje, ki naj brani osvojitve surove sile, bodi liga narodov.

Oglejmo si v najvažnejših točkah ta aparat, o katerem se je celo čulo, da bi nam mogel po podpisnem miru pripomoči do naših pravic. — Je li upanje uemeljeno? Sledeče posnemamo iz oficijelnega teksta:

Principi: od teh nas zanima tale: „Strogo ravnajte po predpisih mednarodnega prava in vestno spoštujte pogodbe.“ Med te pogodbe, ki jih bo treba vestno spoštovati, bo seveda spadal pariški mirovni traktat — spoštovati tembolj nam, ki smo

„prvotni člani“ (membres originaires) lige narodov.

Vzajemne garancije: „Člani Zveze si garantirajo vzajemno proti vsakemu zunanjemu napadu, ohranitev teritorialne integritete in svoje sedanje politične neodvisnosti (le maintien de leur intégrité territoriale et de leur indépendance politique présente.)“

Funkcije: Liga narodov, ki ima sedež v Ženevi, vrši svoje delovanje: a) po zboru zastopnikov vseh članov Zveze (ne več kot trije za vsakega člana in z enim samim glasom); b) po svetu, ki obstoji iz devetih članov in sicer je v tem svetu stalno zastopanih le pet vellesil (Anglija, Amerika, Francija, Italija in Japonska), ostale štiri svetnike določa zbor iz celote drugih držav; b) po permanentnem tajništvu Zveze v Ženevi.

Že iz tega sledi, da je tu vsaka enakopravnost iluzorna. Niti velesile same ne verjamejo, da bi to držalo in kljub temu, da je glavni cilj Zveze, da se vzdrži mir z garancijami in razorožitvijo sveta, se baš velesile same še bolj oborožajo. (Primerjaj tozadevne izjave na angleških vodilnih mestih.)

Vsak spor med člani Zveze se predloži v arbitriji, oziroma v presojo sveta. Sovražnosti se smejo pričeti šele po preteku treh mesecev, odkar je bila izrečena sodba razsodnikov ali pa podano poročilo sveta. Poročilo sveta mora biti sprejeto soglasno — edino v tem slučaju so dolžni člani, da ne nastopijo s silo proti sočlanu, ki se pokori sklepu sveta. V slučaju nesoglasja je puščena vsakemu članu Zveze popolna svoboda akcije. Torej „liberum veto“ v novi obliki. Ostane lepo vse pri starem. Kdor bo imel moč, bo imel pravico. Diktat pesti se vidi jasno v temle odstavku: Vse dose-

danje pogodbe, ki se ne strinjajo s paktom (t. j. lige narodov), se imajo razveljaviti. Vendar pa mednarodne obveznosti kot: Pogodbe po arbitraži in pokrajinski dogovori kot Monroeva doktrina niso v nasprotju s paktom. Amerikanci se torej zahvaljujejo na dobrotah, ki bi jih bili deležni v ligi.

Razvidno je iz vsega, da nimamo od te družbe s tako omejeno zavezo ničesar pričakovati. Njen član sicer smo in po statutih nimamo pravice izstopiti iz nje predno ne potečeta dve leti po odpovedi — če je pa zgodovina res učiteljica življenja, vemo, da bo te družbe kmalu konec. Italija tlačena in ponižana v Metternichovi „sveti alijansi“, je zbirala moči za osvobodjenje — svetlo ime blešči iz dobe bojev za ujedinenje italijanskega naroda — Giovanni Mazzini. — Kdo vstane nam Jugoslovanom?

Prestoli, ki so tlačili narode z lažnjivimi gesli, so se zdobili v prah — tudi mamoni zapadne Evrope, ki je pil med vojno našo najboljšo kri, in po kateri ga žeja še naprej, prihaja smrt. Materija hoče zaslužiti duha — tega pa zgodovina še ni dopustila; edinole površno oko ne prode v globino dogajanja.

Baklja je prižgana. Ko pade plamen na ljuliko in plevel — vstane življenje krepkejše in sveteljše.

Spectator.

Sorodni trpini.

Naša javnost po italijanskih in nemško-koroških spletkah razburjena, daje v enomer duška svoji ogorčenosti in se seveda ozira po sorodnih dušah, katere pa išče le na vzhodu, jugu in severu — ne pa na zahodu. Četudi počestni izbruh in gostilniška politika včasih več škoduje kakor koristi, ne glede na to, da sovražniku na vsa usta

svoje napake in slabosti kaže, saj je Napoleon sam nekoč priznal, da je Nemce zato premagal, ker so že naprej v javnosti zlobnali, kje se armada nahaja in je torej vedel ukreniti potrebne protiukrepe — vendar čutimo in opravičujemo jezo, ki naše poštene ljudi ob koroški in italijanski nepoštenosti navdaja. Toda boljše od ogorčenosti je praktično delo. Kako smešni se nam dandanes zde jesenski protesti Ljubljane proti neštevilnim koroškim prekoračenjem demarkacijske meje; mesto Lavriča z 60 možmi bi bili dali pooblastilo Maistru, ki bi bil takoj ob novem letu zasedel z zadostnimi močmi celo Koroško do Šmohora in vseh protestov in razburjanj bi ne bilo treba; mesto nezadostnega moštva koncem aprila, bi bili takoj poslali toliko divizij kakor v maju, pa bi danes drugače Italijani gledali. Mesto parole, da treba Celovec izstradati, bi bili skrbeli za aprovizacijo in vse ljudstvo (brez inteligence seveda) bi bilo z nami že ob novem letu; saj so številne napade po slov. delu Koroške povzročili le pomanjkanje in glad! In pred vsem: z odposlanci nič paktirati, temveč vojaško celo akcijo do konca speljati.

Dandanes nam pa ne preostaja družega, nego iskati sotrpinov na zahodu in ti so — Tirolci. Kakor je bila in je še med Trbižem in Celovcem (sedaj Špitalom) prijateljska zveza — takoj po našem napadu 29. aprila je bila italijanska vojaška misija v Celovcu, in enako pozimi nekaterikrat, tako vračajo mi! Toda naša Ljubljana s svojimi „krogi“ je preveč omejena! Same posamezne osebe, brez sistematičnega dela!

Teh ljudij se nihče ne spomni in vendar so v istem položaju kakor mi: najlepše kraje jim hočejo ugrabiti. Pač nas zadržuje njih nemštvo, toda

LADIMIR LEVSTIK.

111. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Zvon pri svetem Matevžu je s trebušatim glasom oznanil deveto uro; Križaj se je spomnil, da mora iti. Vida si je popravljala lase, z rosno zamaknjenostjo v očeh in na ustnicah, ki so še drevene v smehljaju; mahoma pa se je zdržnila, nastavila uho ter pokazala z roko na vrata.

»Jezus, oče prihaja! Privij elektriko!«

Zvonec je zapel, trikrat ostro zaporedoma, kakor je bila navada Petra Pohlina.

Suplent je skočil; kolena so se mu šibila. Izpod stropa je planila svetloba. Tudi Marička se je splašila v salonu, stekla odpirat in gredeč podrla stol. Vida se je potuhnila na zofu, odprla knjigo in zvezek ter roteče pomignila Križaju k sebi; ko je vstopil trinog, ju je že slišal fantazirati na slepo:

Sinus alfa plus kosinus beta . . . kvadrat . . . je enako . . . stoj, tam piši minus! . . . Kosinus alfa . . .

Zmedenost formule je iznenadila humanista v enakih meri kakor Križajeva navzočnost ob pozni uri in na samem z Vido; zaslutil je prevaro in poduhljaj kakor volk na sledi. Rdečica, ki še ni bila utegnula izginiti s hčerinih lic, je podvojila njegovo sumnjo.

»Hoho!« se je zakadil, »odkod ta nova matematika? Dajta, da vidim . . . Ooo — skrivaš mi zvezek? Fokazi — takooo! . . . Saj tukaj sploh ni

računa?« je viknil osuplo. »Tu stoji Milan—Milan—Milan . . . Kaj pomeni to? Mari se igrata — da ne rečem hujšega?«

Molčala sta. Vida se je skrivaj ozrla na Križaja; nekaj ji je reklo, da bi moral izpregovoriti, vzravnati se, priznati in napovedati boj. Toda suplent je povešal glavo in skrival svoje misli za deškoneroden smehljaj.

»Ali mislita, da se šalim, sakrament? Pojasnila čakam, gospod kolega!« je cepetal Pohlina. »In sploh, kaj šarita ob devetih zvečer? Dovolita, da vama izrazim svoje presenečenje!«

»Zdaj . . . zdaj . . . zdaj,« je koprnela Vida.

»Pokoncu plane . . .«

Toda nič hudega se ni zgodilo. Križaj se je namuznil še nerodneje, zakašljal ter izjavil z negotovim glasom:

»Oh, šalila sva se . . .«

»Šalila! Bistroumen posel za odrasle ljudi! Sicer pa želim vedeti, zakaj se ne šalita podnevi?«

»Šolske zvezke je bil pozabil,« se je boječ vmešala Vida, čuteč, kako jo grabi pusto razočaranje za srce, in misleč si: »Nu, pa legati; on tudi laže . . . morda je treba tako . . .« Zvezke je pustil tukaj popoldne,« je povzela odločneje, »pa je prišel ponje; pol ure še ni tega.«

»Mhm!« se je namrdnil Pohlina suplentu, ki je prikimal. »Da, tamle so zvezki; mislil sem izprva,

da ste jih prinesli zdajle s seboj, ker jih popoldne nisem opazil. Ne, ne,« je mahal z nesramno ironijo, »saj vem, da govorite resnico! Vsak jo govori . . . Kaj res že odhajate? Šele — hotel sem reči, že zdaj, tako zgodaj? Upam, da vas nisem jaz pregnal, hehehe!«

Suplent se je pobiral, kakor bi mu gorelo pod nogami; ko je hotel podati Vidi roko, se je kajpak našel med njima profesor, režeč se s peklenko ironijo ter gostobesedno izražaje svoje obžalovanje, da noče ostati dalje:

»Pokramljala bi, vsaj do dvanajstih, recimo . . . Ampak, veste,« je pisnil med vrati z izpremenjenim glasom, »želel bi, da se vidimo drugič o pripravnejšem času. Dobro ime mi je drago, navadil sem se ga — kaj hočete! Brez njega je težko živeti v naših krogih,« in stavim, tudi pri vas; ne maram, da bi zlobni jeziki kvarili Vidi bodočnost, ki je tako rekoč že določena.«

Hropeč od gneva in vrtoglave notranje zmede je sledil Križaj Marički, ki je copatala s svečo pred njim po stopnicah.

Pohlina je pomeril hčer z izrazom, kakršnega imajo pošasti v vročinskih delirijih, ter žugaje vzdignil prst, češ:

»Gorje ti, ako se drzneš ravnati po lastni glavi! V prah in pepel te zmeljem — v prah in pepel!«

(Dalje.)

kot ljudstvo in politiki so od Korošcev korenito različni. Korošec je kot Nemec in ponemčenec neznačajen, zahrbtn, zagrižen nasprotnik Slovanov, krivičen drugim, povrhu pa še bahat in bojazljiv. Tirolec je pogumen, odkrit, zvest, lojal in z nami vred edin v sovrastvu do vsega, kar je italijansko. Tudi on računa na to, da bo z Italijo obračunal kakor mi, in ako je poslal Korošcem pomoč proti nam, je storil v dobri veri, da se Nemcem od naše strani krivica godi; ko je prevaro spoznal, so tirolski vojaki zmoto odkrito obžalovali.

Ali ni mogoča skupna akcija Inomost-Ljubljana? Kaj cincati in menčati, da vam posamezni koroški breznačajnejši pod italijansko potuho kri puščajo, ko imate resnega, hrabrega in vztrajnega sotrpina na zahodu. Poznam Tirolce, ker sem cele mesece med njimi bival: proti Italijanom je njihova bol, naša bol; njihova krivica, naša krivica; njihova prikrita jeza, naša jeza. Koroški Nemec celovške kotline je popolnoma nasprotnega značaja, takoj od Millstatta dalje so ljudje drugačni. Meseca maja so častniki, okr. glavarji, župani, poslanci na shodih in raz balkone ljudstvo klicali na pomoč in trosili o nas največje laži pa kaj so dosegli: v Špitalu so ljudje na trgu mirno poslušali, priglasilo se jih ni — niti deset; v Millstattu je prikorakalo 80 oboroženih „Freischützov“ pred okr. glavarstvo, z izjavo: Tukaj smo; ako pridejo Jugoslovani k nam, se bomo znali braniti; Celovčani naj pa za se skrbe. V Malvitzu je kmet v vlaku med pogovorom tole izjavil: Srbi bodo sedaj Celovčanom to vrinili, kar so Prusi v Srbiji, Belgiji in drugod njim storili. Mislil je v prvi vrsti na pruska grozodejstva. — V vseh treh slučajih sem bil priča; in tako misli večina.

Pa se naša Ljubljana pogaja z različnimi doktorji in diplomati!

Dalje: ali ni mogoče da Čehoslovak, kojemu Madžar nagaja, poretne vso sovražno silo vase, in naše Prekmurje razbremeni, ko bi ga lahko, v svojo korist; za odškodnino dobimo Zalo in Železni, in lahko se naši begunci naselijo v lepšem kraju, kakor je svet od koder jih Italijan podi. In končno: kaj je najzanesljivejši zid med Jugoslavijo in Italijo: prosta Furlanija! To so šahovske poteze, katere naj v Beogradu upoštevajo, ako hočejo meje utrditi in sebi zaupanje v ljudstvu ucepiti. Bojim se pa, da smo še preveč malomestni; v Beogradu poznajo le Niš in Sarajevo; v Zagrebu le Reko in v Ljubljani — Šiško. J. Z.

Prosimo, ko vpošljete denar na naše upravnništvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljatve, za kaj je. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak dobrodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Bodočnost mariborskega gledališča in Slov. dramatično društvo v Mariboru.

(Dopis iz Maribora.)

Slišimo, da je odbor Dramatičnega društva v svoji zadnji seji 13. junija 1919 sklenil bodočo sezono 1919/20 staviti kakor preje diletantske predstave in sicer pod režijo kakega slov. igralca. . . S tem je zapečatena usoda stalnega slovenskega gledališča v Mariboru in Nemci bodo lahko dalje vzdrževali stalno nemško sezono v mestnem gledališču, akoravno bi jim mesto odreklo subvencijo. Avstrijski Nemci namreč veliko bolje poznajo kulturno in politično važnost gledališča kot pa naše dramatično društvo in ga bodo, kakor vsako drugo propagandno podjetje zadostno podprli z gmotnimi sredstvi. Maribor bo toraj imel stalno nemško gledališče in slovenski diletantski oder. . .

Ali se je zavedal odbor veleposrednosti svojega sklepa? Z gledališčem bodo dobili Nemci važen faktor za nacionalno hujskanje, stalno zbirališče za zagrizene avstrofile v svoje roke. S tem, da se bo v mestu vzdrževalo nemško gledališče, slovenskega pa ne bo, bodo dokumentirali celemu svetu in zlasti svojim avstrijskim bratom, da je Maribor nemško mesto in spada k Avstriji; s tem bodo dokumentirali, da stoje kulturno veliko višje kot Slovenci.

Naj odbor „Dram. društva“ sklene kar hoče, mariborsko slovenstvo pa bo odločno protestiralo proti temu, da bi se v mestnem gledališču vršile še dalje nemške predstave. Mestno gledališče mora priti v Slovenske roke in v njem se mora igrati slovenski, kajti ako uničimo nemški oder, moramo ustvariti novega. Mesto kakor Maribor ne more ostati brez stalnih, vsakdanjih predstav. Naša kulturna potreba je, da do sezidanja novega slov. gledališča igramo v mestnem gledališču slovenski, naša čast pa zahteva, da nastopajo pri teh predstavah umetniki a ne diletanti.

Zdi se nam, da odbor „Dram. društva“ ne razume ne svojih ni ne visokih nalog in ciljev gledališča, ako še danes hoče pitati mariborsko občinstvo z diletantskimi predstavami. Ali se res nadeja, da bo našel enega izmed par mladih slov. igralcev, ki so sprejeli višjo strokovno obrazloženega kateri se bo odločil priti v Maribor na tako poniževalno mesto, to se pravi, z diletanti igrati tam, kjer nas ugled in kulturna potreba zahtevata umetnikov. Dobili bodo sušmarja, in temu sušmarju bo izročena vzgoja naših mladih talentov, ker ta režiser bo ob enem vodja dramatične šole. Kako procvitanje, kaka bodočnost se nam obeta!

In zakaj vse to? Nemara res za to ozkosrčnostjo odbora stoji strah, da pade pomen in ugled „Narodnega

doma“! Zapomnite si gospodje, da je Narodni dom kot gojitelj dramske umetnosti svojo ulogo že igrati. Ne gospodje, — za to, da bi nekatere osebe še dalje lahko uganjale svojo frakarijo v Narodnem domu, za to mi ne mislimo žrtvovati naše dramske umetnosti in se odreči višjih umetniških užltkov. Mi zahtevamo stalno slov. gledališče v Mariboru, danes delamo to še skromno, prihodnjič pa bomo glasnejši.

Razlogi, ki so napotili odbor do omenjenega kurioznega sklepa se tičejo bolj tehnične kot artistične strani podjetja. Kako financirati, to je kardinalno vprašanje. Kako financirati? Malo li imamo načinov vodstva gledališč in pri vseh teh načinih financiranja — publika. Mogoče je napraviti delniško družbo, lahko se gledališče pri primerni subvenciji države in mesta da v najem kakemu podjetnemu zasebniku, dalje lahko prevzame mesto ali pa država sama gledališče v svojo oskrbo.

Kaj je odbor do danes storil v tem vprašanju? Sklenil je kratkoma, da delniška družba ne bo uspela, ker bi naši magnati riskirali po 100 K. Gospodje odborniki, od Vas in Vaše agitacije je odvisno, koliko bodo žrtvovali privatniki, koliko denarni zavodi, koliko država in mesto. Ali ste se do danes že z enim iz omenjenih faktorjev že pogajali? Ali ste opozorili državo in mesto, kake dolžnosti imata napram temu kulturnemu zavodu? Ali ste zahtevali da prevzame država ali mesto gledališče v svojo oskrbo? Ali se bojite, da bi bil potem konec Vaše slave; nečete li žrtvovati svojih mandatov za dobro stvar? Povsod in osobito v Mariboru je gledališče takega, da ne rečem večjega kulturnega in političnega pomena kot šola in če vzdržuje država toliko in toliko šol za mladino, lahko plača tudi jedno za odrasle, zlasti ko je riziko pri vsem zelo majhen, ker publika svoj dobljeni pouk sama plačuje. Ne verjamemo namreč, kar pravijo gg. iz odbora, (kateri „poznajo mariborske razmere“), da namreč slov. inteligenca ne bo poseščala predstav, ker nima sredstev. Glavni obiskovalci nemškega gledališča so bili uradniki, častniki, profesorji, učitelji, delavci in dijaštvo. Tistih 10 lož z marib. milijonarji niso napolnile blagarne. In sedaj so na mestu teh nemških uradnikov, častnikov, profesorjev, učiteljev delavcev in dijakov stopili slovenski ljudje, ki imajo večje dohodke kot so jih imeli Nemci. Zakaj toraj ti nasledniki nemških obiskovalcev gledališča nimajo sredstev? Da imamo celo vrsto novih slov. trgovcev in obrtnikov, gostilničarjev in hišnih posestnikov, o tem še govoriti ni potreba. Poglejte si gg. odborniki po večerih malo razne kavarne, gostilnice, vrtno koncerte, kinematografe itd. in utihnite z Vašimi jalovimi izgovori. Dajte, nudite publiki umetnost in ne dolgočasni, umetniški okus žaleči in estetično

čustvo oskrnjajoči diletantizem, in imei boste polne predstave — vsak dan.

Uverjen sem, da bo mariborska publika sama protestirala proti tem „poznavalcem mariborskih razmer“, ki tako nizko pocenjujejo kulturne potrebe našega naroda.

Gg. odborniki so sklenili! Brez dolgega razmotrivanja so se med dvema vprašanjema: ali je stalno slov. gledališče v Mariboru mogoče ali ne, odločili za poslednje. Vprašam Vas gospodje, ali ste Vi sploh poklicani odločevati, v tako važnem, cele Slovenije, da cele Jugoslavije se tikajočem vprašanju, ko ste vendar sami dokazali, da se ne zavedate njegove važnosti! Kako ste mogli sklepati preje, ko ste vprašali za svet kakega izvedenca, preje ko ste storili najmanjši korak k temu, da se slov. gledališče ustanovi? Niti enega strokovnjaka niste poklicali k zborovanju, da še celo glasovalo se je proti, da bi se takih poklicalo. Zdi se mi, kakor da bi se gospodje bali umenja strokovnjakov kateri bi lahko svetovali ustanovitve gledališča, kar bi pomenilo začetek tega ogromnega dela, do katerega, kakor vidno, odbor nima veselja.

Zapomnite si pa gospodje, da držite svoje mandate zato v rokah, da bi delovali, ne pa zato, da bi uživali razne časti. To ni v duhu naše epohe, ki ga potrebuje napetja vseh sil, kakor na vsakem mestu svojega in celega moža. Brez dolg h ceremonij, pokažite se dostojnim velikega momenta. M. P.

Agrarna reforma.

Posvetovanja enquete. — Bosanski veleposesniki proti radikalni reformi. — Boj med poljedelci in veleposesniki.

Belgrad, 19. junija. (Pos. por.)

Takoj po zaključitvi kongresa jugoslovanskega združništva, ki ima važno nalogo s svojimi združnimi organizacijami izvesti ekonomsko preobnovo našega naroda in postaviti temelje solidnemu in trdnemu gospodarstvu, se je sestala enquete zastopnikov kmetijstva, posestnikov in agrarnih strokovnjakov na posvetovanje, da določi s svojim posvetovalnim glasom precizno in jasno obliko zakonu glede agrarne reforme.

Tekom dosedanjih posvetovanj so se pokazale trde težkoče, prvič se je pojavil odkrit javen odpor bogatih veleposesnikov, ki so doslej na tajnem rovarili proti reformi, ki se poslužujejo vseh mogočih agitacijskih sredstev, da bi čim bolj diskreditirali veličino ideje, katera prinaša našemu malemu seljaku in kmetu osvobojenje in ekonomsko samostojnost.

Dosedanja posvetovanja so bila osredotočena samo na preče vprašanje, kako izvesti agrarno reformo v Bosni in Hercegovini, kjer so posestno

D. Čebin:

V osvobojeni Koroški.

(Dalje.)

Pot od mostu pa do Celovca traja dobro uro in je pravzaprav enolična, toda tako jo more imenovati samo tisti, ki nima smisla za naravo. Bogata žitna polja, ki se razprostirajo daleč tja do vzhodja gora in se ponekod še vzpenjajo po položnih gričih ter cvetoči travniki in pašniki se tako prijetno menjavajo, da sem nehote skrajšal svoj korak, da se v večernem hladu dobrodu navžijem lepote koroške zemlje. Ker je bila ravno nedelja, ljudje niso bili na delu, nego so sedeli na klopčah pred hišami ter se živahno pogovarjali. Pri stopil sem k tej in oni gruči, da povprašam, kako se jim godi. Povsod sem slišal isto, kar sem povedal že parkrat: ljudje so vsi srečni, da so osvobojeni nemške strahovlade, ker je njihova iskrena želja, da se priklopijo Jugoslaviji. Tarnati so, da nimajo skoro nobenega živeža, pripovedovali so seveda tudi o nemških grozovitostih, in slišal sem ved-

no o novih. Tako na primer so po mnogih krajih Nemci izvajali plebiscit, in to na sledeči način: v hišo je prišla patrolja nemške „Volkswehr“ navadno zvečer, ko so bili že vsi doma, eden se je postavil pred vrata, drugi pa so se razšopirili v hiši, zahtevali bogato večerjo in ko so se dobobra najedli in napili, so izjavili, da so poslani od tega in tega poveljstva z nalogom, da poberejo podpise za Nem. Avstrijo. Če se je kdo temu protivil, so neusmiljeno prevrgli in prebrskali vse ter odnesli, kar je imelo kolikšak vrednosti. Ponekod so pustili ljudem edino to, kar so imeli na sebi. Najbolj so prežali na zlatnino. Kdor ni dal na besedo, so ga s puškinim kopitom prisilili, da jim je oddal, kar so zahtevali.

Otroci so mi kazali šolske naloge, kakršne so morali pisati za časa nemške vlade. V teh navidezno čisto nedolžnih diktatih so nemški in nemčurški učitelji na najzvitiji način zastropili našo mladino in ji cepili v srce smrtno sovrašтво do vsega, kar je jugoslovansko. V nešteto nalogah se povečuje „narodna bramba“, ki

ščiti prebivalstvo pred ropanjem, v drugih zopet se pripisujejo Jugoslovanom najhujšobnejša dejanja, vsaka naloga pa končuje z besedami: mi pa se hočemo na vsak način in za vsako ceno priznati k Nem. Avstriji. Otrokom so delili razne letake, kjer skušajo vplivati na nežno otroško dušo, da vzljubi svojo novo domovino — Nem. Avstrijo, kjer bo v kratkem vsega dovolj, kjer ne bo nobene razlike med stanov in bodo vsi enaki, kjer bo hlapec isto kot njegov gospodar, mojster isto kot njegov pomočnik — skratka, Nem. Avstrija bo pravi raj na zemlji.

Nemci pa so se temeljito uravnali. Priznati si moramo, da so bili nekateri kraji že tako germanizirani, da o slovenski narodni zavesti ni bilo govora. Če je bil kdo kolikšak zaveden, so ga kmalu odstranili — edini, ki so še držali slovenstvo pokonci, so bili naši duhovniki; ko pa se je pričela na Koroškem nemška strahovlada, se je ljudstvo vendarle prebudilo iz one brezbrilnosti in nezavednosti in čim hujši je bil pritisk, tem večji je postajal odpor. — Nemci so

mislili, da bodo z brutalno silo mahoma ubili še poslednjo iskrico narodne zavesti, toda s svojim nečloveškim nasiljem so jo raznetili v mogočen plamen, ki je uničil njih same. Ko je ljudstvo uvidelo, da mora ravno vsled slovenske narodnosti trpeti tolike muke, preganjanja in celo smrt, je v njem zopet vzplamtela narodna zavest in ta je danes po tolikem trpljenju tako močna, kot ni bila še nikdar poprej.

Nemčurji so seveda vsi zbežali, ker so se bali, da jih doleti zaslužena kazen. Nemci, ki jih je pa itak čisto neznanost število, so marsikateri ostali, ker so bili prepričani, da se bodo Jugoslovani obnašali spodobneje, kot so se Nemci. Pripomniti moram, da sem dobil skozi do Celovca vsepovsod le slovenski odgovor. Šele, ko sem bil že čisto v Celovcu in sem nekaj vprašal, se je dotičnik prav lepo opravičil, da ne zna slovenski. (Dalje.)

Obnovite naročnino pravočasno, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi!

stanje in lastniški odnosi zelo zamotani. — Veleposestniki so se organizirali in njih taktika je razbiti vsa posvetovanja. Tako so v začetku večrajšnje seje zapustili anketo zastopniki organiziranih veleposestnikov v Bosni in Hercegovini. Njih podpredsednik Konstantin Kostić iz Tuzle je izjavil, da veleposestniki ostavljajo anketo zato, ker že iz stilizacije vprašanj in ministrove interpretacije uvidevajo, da ni izgleda za pravično rešitev tega problema. Debata je bila zelo živahna in burna. „Krščeni in krvonosni“ veleposestniki delujejo z vsemi močmi proti pravični razdelitvi naše krvi naroda osvobojene zemlje.

Enketa je doslej že rešila več vprašanj. Na prihodnjih posvetovanjih pride na vrsto debata o razdelitvi veleposestev.

Razdelitev veleposestev.

Belgrad, 20. junija. (Izv. por.) Enketa o agrarni reformi je danes pričela posvetovanje o razdelitvi veleposestev. Debata je zelo živahna. Vrh se boj med zastopniki poljedelcev in združenimi veleposestniki.

Načrt zakona o agrarni reformi pride v najkrajšem času v plenum narodnega predstavništva. Politični krogi pričakujejo, da bo zakon zlasti v točkah glede Bosne in Hercegovine že pred počitnicami sprejet.

Deputacija bosanskih kmetov pri regentu.

Beograd, 19. junija. Prestolonaslednik je sprejel včeraj ob osemnajstih deputacijo malih posestnikov in poljedelcev vseh treh veroispovedanj iz Bosne in Hercegovine. Eden poljedelcev je prečital spomenico, v kateri so izražene želje in prošnje posestnikov. Prestolonaslednik je delegaciji izjavil, da ukrene v soglasju s svojo vlado vse potrebno, da se agrarna reforma, ki jo je obljubil narodu v božjem proglasu, kar najprej in najpravičnejše izvede. (Ldu)

Imendan kralja Petra — invalidski dan.

Belgrad, 20. junija 1919.

Na inicijativo vrhovnega poveljništva se bo praznoval imendan kralja Petra, 29. junij, po vsem kraljestvu kot invalidski dan z namenom, da se zbere denarna pomoč za invalide vse kraljevine. Vrhovno poveljništvo je uverjeno, da se bo prebivalstvo potrudilo, z obilnimi darovi ublažiti bedo junakov, ki so prešli svojo kri za domovino, a postali pri tem ubožci, in s kojih požrtvovalnostjo je bila ustvarjena svobodna in zedinjena naša kraljevina. (Ldu)

Mirovna konferenca.

Stave „za in proti“ miru z Nemčijo. Iz Dunaja javljajo: „Zeit“ poroča iz Pariza, da stoji stave, da Nemčija podpiše mirovne pogoje, kakor 9 : 1.

Nemčija podpiše mir? Nemški ministrski svet sedaj razpravlja vprašanje, ali naj Nemčija podpiše mirovne pogodbe v sedanji redigrirani obliki. Grof Brockdorf-Rantzau je odločno proti temu, ravnatoka ministri Scheidemann in Ebert. — Neodvisni socialisti zahtevajo takojšnji podpis mirovne pogodbe. — Dunajska „Arbeiter Zeitung“ piše v daljšem članku, da je podpis mirovne pogodbe za Nemčijo — državo 60 milijonov nekaj strašnega, ni pa izhoda.

Končno veljavna mirovna pogodba z Nemčijo. — Objava pogodbe. — Iz Lyona javljajo brezzično: Vlado načelniki aliranih in asociiranih velesil so sklenili, objaviti entente mirovne pogoje, kakršni so bili izročeni nemški delegaciji dne 16. junija, namreč z vsemi popravki in izpremembami besedila, ki ga je imela prvotna mirovna pogodba z dne 7. maja. Ti pogoji so, kakor pravi pismo Clemenceauja, zadnja beseda

zaveznikov. Objavljeni bodo istočasno v Parizu in v Londonu in sicer v petek jutraj. Da se omogoči angleškimi listom, sestaviti besedilo pogojev še v četrtek zvečer, je odplul v četrtek popoldne letalec v London, ter odnesel s seboj 45 izvodov končno veljavne mirovne pogodbe. Dokument, ki je spisan v francoskem in angleškem jeziku, obsega 426 četvork, od katerih zavzema francosko besedilo 214. Priloženih je tudi več zemljepisnih kart.

Politični pregled

p Samostojna kmetijska stranka, ki se je dne 1. t. m. ustanovila v Ljubljani, sklicuje za nedeljo 6. julija popoldan ob dveh v Celje shod za Štajersko. Natančnejše poročilo se še priobči.

p Demisija socijalnodemokratskih poverjenikov. Deželna vlada za Slovenijo je predložila demisijo socijalnodemokratskih poverjenikov Albina Prepeluha in Antona Kristana belgrajski vladi.

p Socijalistični blok na Češkem. Iz Prage javljajo: „Česke Slovo“ poroča: Vodstvu češkoslovaške socijalistične stranke in socijalnodemokratske stranke sta sklenili v skupni seji, pozvati funkcionarje obeh socijalističnih strank, naj v vseh občinah ustanove socijalistične bloke v svrhu skupnega postopanja glede komunalno političnih vprašanj. (Ldu)

p Blok radikalcev in Narodnega kluba. Belgrad, 20. junija. V parlamentarnih krogih se vzdržuje vest, da se je med radikalno stranko in Narodnim klubom sklenil dogovor za skupno delovanje in skupno taktiko v zbornici. Narodni klub zanika te vesti in trdi, da se vrše samo dogovori v tem smislu.

p Proti Svetozaru Pribičeviću. Zagreb, 20. junija. (Izv. por.) Današnji „Obzor“ javlja, da je bil v Krnjaku velik shod, na katerem je hotel govoriti tudi minister zunanjih zadev Svetozar Pribičević. Zborovalci so mu to med hrupom zabranili in skoro bi bilo prišlo do spopada, ko je Pribičević, kažoč na svoje grudi izjavil: „V vojni nisem poginil in naj poginem od sramote!“ Nadalje minister ni mogel govoriti.

Pokrajinske vesti

kr Velike Lašče. Očividno krivico, ki nam jo je naredila še stara Avstrija, nadaljuje pri nas tudi naša jugoslovanska davčna oblast. Po nekod v Jugoslaviji so se razmere že dosti izboljšale, pri nas pa se lahko reče, da so se v nekaterih ozirih celo poslabšale. Kar delajo z nami pri nas tajni denuncijanti davčne oblasti, je grozno. Dne 16. junija 1918 je davčni eksekutor zarubil za 34.000 kron Mariji Pirkovič krivično odmerjenih davkov, osebne dohodnine in vojnega dobička, v prodajalni vse blago, pohištvo in dva prašiča. Ravno isto se je zgodilo pri Mariji Hočvar-Sega in Matiji Jelenc, ki jih hoče davčna oblast s tem kar uničiti, aa tirja od njih 23.000 oziroma 14.000 kron krivičnih davkov. Radi plačamo kar je prav, ali manj kot na beraško palico nas pa tudi ni treba postaviti. Storii smo že vse korake, ali nikjer ne najdemo pomoči. Ne pomaga ne priziv, ne pritožba in ne prošnja, vsa ušesa so gluha. Plačati ne moremo, ker nimamo denarja. Kaj bo, če nam zarubljeno blago odvezamejo in prodajo? Popolnoma obupani smo. Če dobro vemo, da smo žrtve staroavstrijskih denuncijantov, zakaj vendar ne bi nam to naša Jugoslavija uvidela in krivico poravnala? Za to kličemo v zadnji uri še enkrat naše merodajne oblasti na pomoč in z zaupanjem prosimo naše poslance, naj se zavzamejo za nas, tudi če treba v Narodnem predstavništvu v Belgradu. Hvaležni jim bomo do smrti.

kr Bled. Lepo je postalo pri nas, vse je že pripravljeno za sprejem letoviščarjev, kateri pa le polagoma dohajajo, in zakaj? Zaprte meje, visoke vozne cene in negotov političen po-

ložaj. Blejci si dosti prizadevajo za povzdigo Bleda v prvi vrsti „Prometno društvo“, katerega načelnik je zaslužni g. Ivan Kenda; njegovega napornega dela in prizadevanja nočemo tu še posebej naštevati, kar je itak vsakemu znano. — Hoteli so že večinoma vsi odprti: Petran, Avstrija (sramota imenu), Triglav, Jekler, Malner s krasnim parkom, in drugi. Hoteli so z jako dobro hrano in izvrstno pijačo preskrbljeni in sicer po primeroma nizkih cenah, za kar pa zopet brat g. Ivana Kenda, g. Franjo Kenda strokovnjaško skrbi; je z dušo in telesom Jugoslovan in je pretrpel radi svojega narodnega čuta prav veliko, v minuli vojski je bil med „p. v.“ označenimi, v svojem rojstnem kraju v Bovcu bi bil postal žrtev švabske zagrizenosti in zverinstva, da ga ni rešil rojak narednik Černuta. G. F. Kenda je strokovnjak prve vrste in je ravno tako podjeten, kakor njegov brat. — Stari grešniki zapuščajo polagoma Bled, kar nas jako veseli; med njimi tudi Steidl, poslovodja Dolenčeve podružnice. Vsem tem: srečno pot! Ne vemo, ali je resnica ali govorica, da hoče knez Windischgrätz na Bled priti. Upajmo, da je le govorica, njegov grad je še poln slik: Franc Jožef I., Karl in drugi krvniki so obešeni po stenah, kar je danes veleizdaja; oblasti poskrbite potrebno. Končno še nekaj! Razni znaki našega suženjstva se še zmiraj bližče tu: Automobil-fahren verboten, Anastasius Grün, K. k. Postamt Veldes 2, in še več drugih izzivalnih napisov; stran s temi znaki predno pridejo letoviščarji. V—o.

kr Ljutomer. V Ormožu iz službe odpuščen eksekutor zagrizen nemškutar Lakner je pričel v kompaniji z Brodarjem, ki je seve „pristen“ Nemec, kupčijo z vinom. Z vinsko kupčijo sta si zaslužila lepe denarje, a vendar zabavljata čez vse, kar je „windisch“. Otroci Laknerja ne marajo v „windisch“ šolo. Vinorejci, zapomnite si ju!

kr Ljutomer. Konjska dirka se vrši v nedeljo 6. julija t. l. na dirkališču v Ljutomeru. Začetek ob pol 14. uri (pol 2. uri popoldne). Ker je ta dirka prva v svobodni Jugoslaviji, hoče dirkalsko društvo isto prirediti sijajno z vojaško godbo. Po dirki koncert. Natančnejši vzpored po lepkih. Jugoslovani — sestri in bratje — počastite naše obmejne muropljske Jugoslovane na ta njihov staroobičajni praznik s prav mnogobrojnim posetom. Sedaj imate lepo priliko videti te obmejne kraje — to vrlo narodno zavedno ljudstvo in njihove krasne, čile konje.

kr Iz Luč nam pišejo: V 115. št. „Slov. Naroda“ je v dopisu „Iz Savinjskih Alp“ nekdo popolnoma krivično napadel trgovca in gostilničarja R. Brabaniča, ki živi že nad 30 let v Lučah. Predbival mu je, da je mislil iti nemške tolpe iz Koroškega pozdravit in da ima že nemški napis za trgovino pripravljen. Vse to pa ni bilo res. Namen dopisa je bil, Brabaniču škodovati, kar ni lepo. Še manj lepo pa je, da uredništvo „Slov. Naroda“ stvarnega popravka od Brabaniča ni hotelo objaviti, kar stori vsak pošten list, ki ne mara komu namenoma škodovati. Zato je dr. Tavčar v članku „Za kulturo in človekoljubje“, št. 127 „Sl. N.“ prav trdil, ko piše med drugim: „Teda so divjale med nami vse razburkane strasti in živeli smo med seboj kakor zveri v puščavi, ki se med seboj trgajo in mesarijo.“ To velja tudi za „Slov. Narod“, kar hočemo s tem slučajem pribiti. — Turistom pa povemo, da bodo pri Brabaniču vedno dobro postreženi.

kr Peki pri Poljčanah. Trgovec Schwelz ima v izlozbi naznanilo, da prodaja „bučo olije“. Uboga slovensčina, kako te mrcvarijo, samo da jim nese.

kr Cerkveni rop. Pred 14 dnevi je bilo v neki cerkvi ob Dravi na Štajerskem ukradenih 5 lepih rdečih mašnih oblek. — Ako kje vidite tako blago, naznanite takoj policiji ozir. orožnikom.

kr V Št. Ilju v Slov. goricah se vrši 29. t. m. po rani maši občni zbor slov. hranilnice in posojilnice, ki

si je stekla zadnja leta v boju zoper nemški kapital velike zasluge.

kr Sv. Primož na Pohorju. Naš priljubljeni župnik g. Blaž Dvoržak je ozdravel in se vrnil iz mariborske bolnišnice.

kr Koncert v Mariboru priredi moški pevski zbor snujoče se „Glasbene Matice“ danes 21. t. m. v Götzovi dvorani. Koncert vodi g. dež. sodni svetnik Oskar Dev, s sodelovanjem g. M. Costaperaria in mariborske vojaške godbe.

kr Muta. Bralno društvo pri sv. Primožu nad Muto priredi v nedeljo 22. t. m. v Ciril-Metodovi šoli dr. Krekovi igri „Tri sestre“ in „Kmet in fotograf“. Začetek ob 3. pop. Čisti dobiček za jugoslovanske dijake. Sosedje pridite!

Prijatelju Srečku Puncerju v spomin!

Postal si žrtev za domovino, za osvobojenje tužnega Korotana, za cilj za katerega si gorel, si položil svoje mlado, nadebudno življenje na altar.

Ko smo se lani grudna sestali akademiki v Ljubljani, si prihitel kot vojak iz Velikovca. Nisi imel namena preje nadaljevati svojih študij, dokler ni Celovec jugoslovanski. Minulo je pol leta, Tvoja želja je postala dejstvo, a Ti tega nisi doživel. Po smrti si zadobil šele zadoščenje za krivice, za praganjanja, ki si jih pretrpel v stari Avstriji.

1. listopad je bil za nas dan dvojnega osvobojenja. Bili smo skupaj v častniški šoli v Gradcu in Lipnici. Zaznamovali so tudi Tebe precej ob pričetku s „p. v.“, smatrali so Te za veleizdajalca, zaprli so Te, ker nisi mogel in znal prikrivati navdušenja za jugoslovansko idejo. Našli so se med dozdavnimi tovariši denuncijanti, ki so tudi Tebi pripomogli do internacije.

Prišel je polom. Zapustili smo Lipnico, kraj grenkih spominov in ni se Ti mudilo domov, zavedal si se resnosti časa, prijel za puško in se pridružil hrabremu nadporočniku Malgaju. Lahka Ti zemlja korotanska, blag bo spomin nam na Te! J. Š.

Dnevne vesti.

dn „Na predvečer odločitve“. Odgovor na naš tozadeven članek od četrta priobčimo jutri, ker smo ga za današnjo številko žal dobili prepozno. Sicer pa je današnji uvodni članek tudi že odgovor nanj.

dn V belgrajski katoliški cerkvi — služba v srbskem jeziku. Iz Belgrada javljajo: Na praznik Rešnjega telesa je bila v tukajšnji katoliški cerkvi služba božja popojnoma v srbskem jeziku, v katerem so bile pete tudi vse cerkvene pesmi. Tudi zahvalnico za kraljevski dom so opravili v srbsčini. Službi božji je prisostvoval prestolonaslednik z vsem dvornim osebom, nadalje ministri dr. Korošec, dr. Alaupović, Davidović, Marinković in dr. Kramer, general Hadžič, vojvoda Mišić, generaliteta in ves častniški zbor belgradske posadke. Koncem službe božje je imel župnik Wagner iskren govor o pomenu praznika in je pozdravljaj narodno zedinjenje. Običajni izprevod prirede v nedeljo dopoldne. (Ldu)

dn Gospod nadp. Stenovec, stot. strojnih pušk, ljublj. pp. prej Področiča! Oglasi se! Željno čakam kakšne besede od Tebe. Mirko Kaukler, enol. prostovoljec 12. stot. stroj. pušk. 3. baon, mariborski pešpolk Koroško.

dn Trdoglaveži. Na našo tozadevno notico nam sporoča poštno ravnateljstvo SHS. za slovensko ozemlje, da poštarjev ne zadene radi nemških pečatnikov nobena krivda, nego, da je temu krivo v prvi vrsti pomanjkanje dobaviteljev strokovnjakov, ki bi znali predelati trde jeklene pečatnike. V tujini se je posrečilo dobiti le pičlo število novih pečatnikov, izmed katerih je dobil tudi Laški trg slovenske. Je pa mnogo večje število uradov z nemškimi pečatniki in temu ne moremo odpomoči, dokler se ne

posreči nabava novih. Od dvojezičnih pečatnikov, ki so omenjeni v istem članku ima dvojezično ime le Stari trg pri Kočevju, ki je dobil raditega stroga ukaz, da takoj odstrani nemško besedilo.

dn Žena v državni službi. Ministrski svet je sklenil, da se žene ne nameščajo v državni uradih kot z uka- zom imenovane uradnice.

Ljubljanske vesti.

I Gospodje pri vladi! Ali res nič ne slišite in nič ne vidite? Na Dolenjskem je toliko goveje živine, da jo kmetje ponujajo v dobro rejenem stanu po 5 kron kg žive vage! Tudi telet in prešičev je v izobilju! Posledica tega je, da se sedaj prodaja v Novem mestu tako prešičevo, kakor tudi goveje in telečje meso po 10 kron kg. Pri nas pa, par kilom. od Novega mesta oddaljeno, moramo plačevati prešičevo meso po 20 kron, goveje pa po 16 kron! Opravičeno in ogorčeno vprašujemo našo vlado, koliko časa hoče še trpeti te nečuv- vene in neznošne razmere in to le radi tega, da polni na stroške konsumentov žepa prekupcev in mesarjev! Če pripelje kaka kmetica par steklenic mleka v Ljubljano in zahteva par vi- narjev previsoke cene, bo ves vladni aparat na nogah! Gospodje mesarji pa smejo javno in pred očmi vlade zahtevati nečuvvene, pretirane cene za meso! — Ako nam vlada noče pomagati s tem, da izroči mesarje neusmi- ljeno kazenskemu sodišču, potem naj nam vsaj najme kake 4 ali 5 mesarjev, ki bodo klali in prodajali meso po primernih cenah. Ako nam pa vlada na noben način noče pomagati, po- tem si moramo pa pomagati sami s tem, da se odpovemo vsakemu uživanju mesa! To se da prav lahko izvesti, osobito sedaj, ko koljejo me- sarji itak le trikrat na teden, ostale dni pa sploh ne bo meso užitno!

I Županu stolnega mesta Ljubljane izrekamo najskrenejšo zahvalo za odločno zaščito tržaških beguncem na izredni seji. Lepa je bila dekla- macija o Leopardiju! Za občinski svet ljubljanski pa bi bil bolj umesten ruski Gogoljev „Revizor“. — Tržačani.

I Tujezemci v Ljubljani. Ljubljanski policiji se je doslej prijavilo 181 strank, kateri so podaniki Nem- čije, Nemške Avstrije, Ogrske in Tur- čije. 71 strank nemške in ogrske narodnosti, pristojnih v našo kraljevino še ni čez 30 let tu udomačenih. Od- slovljencev iz javnih služb je 71. Mnogo tujezemcev se skriva in noče prijaviti. Proti njim bo policija postopala z vso strogostjo.

I Ustanovitev vojaške šole v Ljubljani. Belgrad, 20. junija. (Izv. por.) Vojni minister je odredil, da se otvorijo vojaške šole za pehoto in artilerijo v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani.

I Kresni večer bo v ponedeljek 23. junija 1919 na zgornjem Rožniku. Obilo zabave in lepega petja ne bo manjkalo. Za jed in pijačo poskrbljeno.

I Koncert se vrši v nedeljo pop. ob pol 4. uri „Narodnega doma“. — Vstopnina 1-50 K. — Svira orkester „Dalibor“.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče:

21. junija, sobota „Bajka o volku“. Abon. B 66.

22. junija, nedelja „Bajka o volku“. Abon. C 66.

23. junija, ponedeljek zaprto.

23. junija, torek Listnica. „Neizprosni stražnik“. Abon. B 65.

Operno gledališče:

21. junija, sobota „Mme Butterfly“. Abon. C 64.

22. junija, nedelja „Evgenij Onegin“. Izven Abon.

23. junija, ponedeljek „Mme Butterfly“. Abon. A 2/67.

24. junija, torek zaprto.

Boji na Slovaškem.

Madžari nadaljujejo z napadi.

Praga, 20. junija. (ČTU) V tre- nutku, ko je Bela Kun sporočil pred- sedniku čehoslovaške republike, da je na poziv mirovne konference ukrenil potrebne odredbe, so Madžari nada- ljevali z napadi v okolici Levic in Korpone. Skupina Mittelhauser: Mad- žari, ki jih je podpiralo 6 monitorjev, so napadli desno krilo med izlivom Zitve in Kurtom. Bili so odbiti ter so morali dalje severno prepustiti nekaj ozemlja. Skupina Hennoque: Kljub močnemu odporu so naše čete pro- drle do Pimavske Sobote in vzhodno Rožnova do Jaszo in okolice Přešova. Sovražnik izvaja neprestano protina- pade. Zaplenili smo 18 strojnih pušk, veliko množino vojnega gradiva in ujetnike. — Odsek za narodno brambo je imel danes ob navzočnosti ministra Klofača sejo ter je odobril sklep mi- nistrstva, da se razveljavijo vsi študijski dopusti in vpokli- čejo dijaki, učitelji in profe- sorji. (Ldu)

Praga, 20. junija (ČTU) Kakor poročajo „Narodni Listy“, sta maršal Foch in general Weigand ob- iskala ministrskega predsednika Kra- marža. Imela sta seboj zemljevide o Slovaški. (Ldu)

Praga, 19. junija. (ČTU) Ker Madžari do opoldne dne 18. t. m. niso izpraznili Čehoslovaške, se ope- racije nadaljujejo na vsi fronti. Hudi boji Madžarov so brezuspešni. Sku- pina Mittelhauser: Bitka vzhodno Komarna je v teku. Naši so priborili včeraj izgubljeni Marcelhaza in Sv. Peter. Sovražni napadi na Nove Zamki in Šureny so se ponesrečili. Južno Ščavnice in vzhodne Detve smo pri- dobili na ozemlju. Skupina Hennoque: Med rekama Slano in Bodvo smo na- predovali proti jugu. Plešivec je v naših rokah. Zahodno Bardejova smo razkropili močne komunistične čete. (Ldu)

Ruski vjetniki in begunci Čehom na pomoč.

Praga, 20. junija. (Pos. por.) Tu izhajajoči ruski list „Russkoje djelo“ objavlja oklic ruskega podpol- kovnika Akintijevskega, naj na Češkem bivajoči ruski begunci in bivši vojni vjetniki hite na pomoč bratskemu na- rodu v borbi proti madžarskim bolj- ševikom. V Terezimu so se vsi Rusi polnoštevilno prijavili kot en moč za boj na Slovaškem. Z dovoljenjem vlade se sestavi posebna legija ruskih pro- stovoljcev.

Gospodarstvo.

g Kurzi na zagrebški borzi. Zaključni kurz z dne 20. junija: Ame- riški dolarji 100 — denar: 3275, blago: 3300. Francoski fraoki 100 — denar 504, blago 505. Nemške marke 100 — denar: 240, blago 245.

g Hmelj na Češkem. V žalskem okraju, kjer je najbolj razvita hmelja- reja, se nadejajo na dobro žetev hmelja.

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani.

Naša mlada industrija je stopila z velikim korakom naprej v bodočnost mlade države: dobila je prvo veliko domačo tovarno za stroje in litine, železne in iz medi. Pridobila je s tem stopnjo razvoja, ki ji bo popolnoma omogočila samostojen obstanek, kakor ga rabi samostojno gospodarstvo države.

Prvi začetki narodne strojne in- dustrije so se pri nas pojavili že proti koncu preteklega stoletja. Krivično bi bilo pozabiti tu zasluge moža, ki je z majhnimi sredstvi začel takrat boj s tujci, ki so se bili vsedli v naše kraje. A. Žabkar je z neverjetno pridno- stjo, ali bolje rečeno z redko ljubez- nijo za tehnično delo v primeroma kratkem času vzdignil svojo tovarno na isto višino, kot njegovi nemški konkurenti po dolgih desetletjih in ob izdatni pomoči kapitala.

Kapital, naroden kapital je manj- kal Žabkar-jevi tovarni. Zato je bila vedno v nevarnosti, da jo požre tuji

denar, zato smo se morali vedno bati, da tudi čez našo mlado strojno in- dustrijo leže slana germanizacije, ki nam je zamorila v preteklosti že toliko nežnih, nadejnih cvetk narodnega gospodarstva.

Jadranska banka ima zaslugo, da je pravočasno posegla tu vmes. Proti koncu svetovne vojne je ta naš kre- ditni zavod, v pričakovanju Jugosla- vije posegel po načrtu vstanovljenja velike strojne tovarne. Naravno je bilo, da si je izbral Žabkar-jevo pod- jetje za oporišče. Po kratkem poga- janju je prišlo do nakupa.

Situacija je bila takoj popolnoma izpremenjena. Lastniki drugih dveh tukajšnjih strojnih tovaren, ki do sedaj niso hoteli ničesar slišati o pro- daji svojih podjetij, so jasno zagledali pred seboj moč kapitala, ki je bila prej vedno njihovo orožje. Uvideli so brezupnost boja z nasprotnikom, ki je očitvidno lahko računal na lepo pri- hodnost, preteklost je kapitulirala tu prej, predno je prišel za njo splošni polom. Jadranska banka je kmalu lahko dogovorila ceno, za katero bo prevzel kupec tovarni G. Tönnies in M. Samassa. Ta kupec so „Strojne tovarne in livarne d. d.“

Pravila nove delniške družbe je sedaj naša vlada odobrila. Akcijski kapital so sestavile: „Jadranska banka, podružnica Ljubljana“, „Ljubljanska kreditna banka, centrala v Ljubljani“ in „Zadružna zveza r. z. z o. z. v Ljubljani“. Krog kapitalistov, ki se s tem odpre novemu podjetju, jamči za brezskrben razvoj, za veliko prihodnost naše strojne industrije.

Jadranska banka je skrbela za to, da bo imelo podjetje pomoč prvo- vrstnih inženirjev. Posrečilo se ji je, pridobiti kot ravnatelja gga. inženirja J. Boncelja, ki se je v Nemčiji v prvih svetovnoznanjih podjetjih v dol- goletnem delu zbral skušnje, ki je vrhutega temeljito študiral organiza- cijo strojnih tovaren, in dr. inž. M. Vidmarja, svetovnoznanega našega šahovega mojstra, ki si je s številnimi razpravami v tehničnih časopisih in s tehničnimi knjigami pridobil v Evropi ime prvovrstnega inženirja tako, da je bil že večkrat na nekdanjih avstrij- skih in na nemških tehničnih visokih šolah predlagan za profesuro.

Samoobsebi umevno je, da sta si imenovana vodilna inženirja poiskala spretnih sotrudnikov. Podjetje rabi specializistov za različne svoje oddelke. Saj bo obdržalo pred vsem znane specialitete dosedanjih treh tovarn: vodne turbine, transmisije, mlinske naprave, stroje za obdelovanje lesa, ventilatorje, sesalke, železne konstruk- cije in izdelke livaren, pred vsem zvonove.

Na novo ustanovljen je elektro- tehnični oddelek in oddelek za polje- delske stroje.

Svetovna vojna s strašnimi svo- jimi posledicami še leži na našem narodnem gospodarstvu; neizmerna škoda pokončanih naprav v velikem delu naše države pričakuje dela nas vseh. Tu bo novo podjetje poseglo z vso močjo vmes. Sami si bomo na novo sezidali uničene stroje. Ne bo nam treba nositi denarja v tujino. Za našo valuto, pa tudi za naše delavce bo velika narodna tovarna velikega pomena.

V mladih domačih rokah bo pod- jetje brez dvoma napredovalo. Raz- kosano na več delov je imelo uspeh, imelo ga bo tem bolj sedaj, ko so zastavljene vse sile v eno smer. Za- poslilo bo domače delavstvo, nudilo bo mladim strojnim inženirjem, katere nam bo vzgojila domača narodna tehnična visoka šola, bogato polje plodnega dela. Tako bodo „Strojne livarne in livarne“ postale važen del gospodarstva države. Dal jim Bog srečen, krepak razvoj!

Upravništvo „Jugoslavije“

sprejme več spretnih, marljivih in vestnih

raznašalk.

Zglasiti se je v upravništvu „Jugo- slavije“ Marijin trg številka 8.

Zadnje vesti.

Reka.

Pariz, 20. junija (Pos. por.) „Journal des Debats“ javlja iz Reke Jugoslovansko Narodno veče za Reko je odposlalo na Clemenceau-a bra- javko, v kateri protestira proti po- stopanju in zahtevam reških Italijan- nov, zlasti reškega narodnega sve- tice (consiglio nazionale) in italijanske okupacijskih oblasti. V obsežnem protestu izjavlja Narodno veče: 1. I- talijanski narodni svet ne zastopa bi- valstva Reke; 2. Reka nikdar ni bila htevala priklopitve Italiji ne na o- krog kakega plebiscita, ne kakega drugo- g mnenja; 3. 10. maja t. l. je zahtevalo 19870 reških prebivalcev v posebi- adresi na Wilsona svoje ujedinjenje z Jugoslavijo; 4. reška mednarod- socijalistična stranka na Reki je v im- nom svojih 7000 organiziranih član- protestirala proti aneksiji Reke Italiji; 5) 3000 drugih prebivalcev isto- tako protestira; 6. samo 5000 stan- valcev je za Italijo. To javlja jugos- Narodno veče mirovni konferenci, v interesu Reke ustanovi mednarod- komisijo, ki se prepriča na mestu, da je prebivalstvo Reke protivno vsaki priklopitvi k Italiji in da je ujedinjenje z Jugoslavijo. Podpisal Bakarčić.

Jugoslovanska okupacija Celovca in Italija.

Pariz, 16. junija. „Temps“ piše v vodniku med drugim: Zasedenje Beljaka in Št. Vida po Italijanih sprav- lja v zvezo z noto državnega kance- larja dr. Rennerja, ki je svaril pred nevarnostjo, ako bi Jugoslovani za- sedli ti dve mesti. Navaja informacijo lista „New-York Herald“ ki pravi, da je mirovna konferenca naročila Ital- janom zasedanje Beljaka in Št. Vida in sicer vsled tega, ker so Jugoslo- vani zasedli Celovec brez dovoljenja mirovne konferencie. (Po Ldu.)

Nemčija podpiše mir v ponedeljek.

Demisija sedanje nemške vlade.

Berlin, 20. jun. Wolfov urad poroča, da je vlada to noč odstopila. (Ldu.)

Dunaj, 20. junija (Čtu). Vs listi napovedujejo, da bo mirovna pogodba podpisana po novem nem- škem kabinetu. „Neue Freie Presse“ piše: Pogoji so sicer neznošni, ven- dar pa ovladuje v vladnih in stran- kinih krogih naziranje, da pogodba mora biti podpisana. Poslanci iz za- padne Nemčije zagovarjajo podpis, ker se boje nove vojske z vsemi strašnimi posledicami. Protivjo se edino prebivalci vzhodnih pokrajin. Da se je tudi Noske izjavil za pod- pis, smatra „Neue Freie Presse“ za velevažno dejstvo, ki upravičuje nado, da bo svetovna vojska za Nemčijo vendar le bodoči pone- deljek končana. (Ldu.)

Pritisk na Nemčijo z oboroženo silo.

Haag, 20. junija. (ČTU.) Iz Bru- slja poročajo, da je 18 posebnih vla- kov z 6700 belgijskimi vojaki odšlo iz Bruslja v Nemčijo. (Ldu.)

London, 20. junija. (ČTU) An- gleški zrakoplov 34, ki bi naj preletel Ocean, je oborožen z bombami in strojnimi puškami, podvzel polete preko nemške obmorske obali. An- gleško brodovje je pripravljeno za odhod. Vojaški dopusti so preklicani. (Ldu.)

Mirovni predlogi Avstriji.

Ženeva, 19. jun. ČTU „Temps“ poroča: Ententin odgovor na prič- kovane avstro-ogrske protipredloge bo vseboval isti ultimatum, kakor je bil podan Nemčiji. Aliiranci so odločili, da za vsako ceno završijo mirovne pogodbe do 10. julija. (Ldu.)

St. Germain, 17. jun. Nemško- avstrijska delegacija je predložila mi- rovni konferenci svojo četrto noto, v kateri pravi med drugim, da so bili ob izbrahu vojne zunanji minister in vsi poslanihi sami Madžari in da so bili v vladi Čehi, Poljaki in Slovenci.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pesek. Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(11. nadaljevanje.)

»Otroci so prokletstvo ženske«, kajti kadar pride, preženejo lepoto, ki je najboljši dar bogov, mi je rekla nekoč. Tudi mi je teta pogosto izrazila zaničevanje do svojega vzvišenega stanu. »Kaj pa koristi biti cesarica v teh dneh?« je Elizabeta bridko pripomnila. »Cesarica je zgolj našemljena punčika. O, kako bi si želela, da bi bila vladala v Rimu; cesarice davnih dni so poznale sijaj življenja in ljubezni; njihovo življenje ni bilo tako zastarelo, kot je moje, ki ga obdaja obroč etikete; one ženske so vladale ljudi, in jaz zavidam tudi najslabše od njih.«

Jantarove oči so se ji svetile, ko je govorila, in spoznala sem, da jo je domišljija ponesla daleč od ledenomrzlih formalnosti cesarske Avstrije v bujno strastno življenje cesarskega Rima.

»A prišel bo zame čas, ko bom svobodna,« je nadaljevala kakor zamišljena. »Marija, včasih kar verujem, da sem začarana in da se po svoji smrti povrnem v morskoga galeba ter bom živela na prostnem oceanu ali pa v zavetju v razpoki kake mračne skale. Tedaj bom jaz, s sponami zvezana Elizabeta, navsezadnje svobodna, kajti moja duša bo poznala pot do rešitve. Ako mi je usojeno, da postanem stara, nikdo ne bo videl mojega obraza. Ko me bo enkrat čas poljubil, si zagrnem obličje in ljudje bodo govorili o meni, kakor o ženski, ki je bila.« Ta čudna misel mogoče pojasni cesaričino mržnjo do fotografiranja; le redko kedaj je sedela za slikanje.

Moja teta je bila neznansko dobra, in dokler je ljudje niso razžalili, je bila tudi jako veliko dušna do njih. Vendar je bilo silno težavno spoznati njena prava čustva in jaz sem vedno čutila, da ni nikdar izrekla docela, kar je mislila. Elizabeta je visoko cenila poštenost svojega prepričanja. »Kar je mene volja storiti, naj mi nikdo drugi ne oponaša,« je pogosto rekla. »Ljubezen ni greh,« je večkrat rekla. »Bog je ustvaril ljubezen in pravost je docela.« Bog je ustvaril ljubezen in pravost je docela. Tako dolgo, dokler z ljuprasjanje samega sebe. Tako dolgo, dokler z ljuprasjanje nikomur drugemu nič žalega ne storiš, se ne sme nikdo drzniti, žaliti te.«

Poglavitne lastnosti Elizabete so bile njen neizmerni ponos in njeno zaničevanje življenja, ki je bila primorana živeti. Kadar je njena jeza ga je bila primorana živeti. Kadar je njena jeza vzplamtela zoper one, ki jih je ljubila, jim ni nikdar odpustila. Pojasnjevanje, obžalovanje, vse je bilo enako brez pomena. Cesarica je bila docela neusmiljena in je smatrala žaljivca mrtvim — usoda, ki je bila končno meni sami usojena, da jo doživim.

Šesto poglavje.

Tupatam sem videla Rudolfa na dvoru, vendar nisva nikoli izpregovorila mnogo besedi, in ker je bil ponavadi zaposlen s svojimi opravki, ga tudi drugje nisem pogostokrat srečala. Prestolonaslednik je mnogo potoval in v njem se je kaj hitro razvila je mnogo lepota, bistroumnost in degeneriranost, ki označuje toliko moških članov habsburške hiše.

Nekako ob tem času je cesarica pričela spisovati zgodbo svojega življenja. Delo je bilo stavljeno v dvorskih kletih in stavek je bil nato razmetan. Od te izredne avtobiografije obstojita dva izvoda, ki sta v varnih rokah, vendar se knjiga še 45 let ne more tiskati.

Kmalu potem, ko se mi je rodila hčerka Marija, me je prišla Elizabeta neki večer ob devetih nepričakovano obiskat v Praterstrasse. Ko je vstopila, je naletela na dojljo, ki je nosila kratko krilo in ponočni jopič. Uboga ženska, ki je bila silno prehlajena, si je mašila nosnice z bato, da bi dete ne našlo prehlada; v roki je držala svetilko in se je pravkar hotela podati v svojo sobo. Elizabeta je povedala, da je smatrala dojljo za duha, in me je pozneje večkrat dražila s tem, da me je vpraševala, ako še vedno dajem svoje otroke dojeti ob svetlobi svetilk.

Pravi namen njenega obiska pa je bil, da mi je povedala, da se Rudolf vkratkem poda iskat žene; obema nama je bilo precej žal za tisto krajičino, ki bi jo počastila njegova izbera. Elizabeta je dobro poznala negotovo nprav svojega sina in obedve sva vedeli, da bi bilo treba ženske izrednega talenta, ki bi si znala ohraniti njegovo naklonjenost, ali celo samo njegovo strpljivost.

Najprvo je obiskal Draždane, ker so smatrali saško kraljičino Matildo kot primerno nevesto za mojega lahkoživoga bratranca. Matilda je tiste čase precej dobro izgledala, a Rudolfove umetniške oči so bile opazile prve znake polnosti, ki se je bila odslej razvila v njej, in čutil je, da bi mu ne bilo mogoče zreti v prihodnost ob strani take žene. Zbok tega se je napotil na Španjo, a samo da je spoznal, da je bila izbana infanta sicer kaj čedno dekle, da pa njen obraz prav gotovo ni bil njen zaklad, in odločil je, da bi bila njena grdo kot zadeva celega življenja še vse slabša, kakor pa Matilda debelost.

(Dalje prihodnjic.)

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K,
vsaka nadaljna beseda 30
vin. - Dopisovanje in ženitne
ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Proda se:

Zelo ugodna prilika? —
Prodam manjšo, skoro novo
hišico, zelo pripravno za
vpokojenje, obstoječo stanovanjskega dela (4 sobe, kuhinja, hleva, kleti, podom in veliko kaščo.) V najem se dobi tudi več njiv. Ponudbe pod „V. G.“ na upravo lista. 842

Hiša z gospodarskim poslopjem pripravna za vsako vrsto trgovino v Ljubljani, je naprodaj. Cena K 154.000. Pojasnila daje: I. Jugoslov. anončni in informacijski zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5. 837

Prodam razne množine bukovih, jesenovih in mehkih desk. Rudolf Novak, Maribor, Tegetthofov trg 3. 835

Svinjske masti, zajamčeno čiste, ter kukuruza i pšenice veču količino imam za prodati. Reflektanti koji žele, da kupe moraju imati izvoznice za žito. M. Milanović, Vel. Grdjevac, Kraj Bjelovar.

Hiša z malim vrtom, malo vodno močjo ob okrajni cesti pol ure od Kranja se proda. Več pove L. Rebolj v Kranju 918

Kupi se:

Kupuje se posestvo ali tovarniško podjetje na Spodnjem Stajerskem (cena do 100.000 K.) Ponudbe na naše upravnistvo v Mariboru. 838

Pekarija v kakem spodnještajerskem kraju se želi v najem ali v kup. 836

Banjo za niklanje (Nikelbad) za primerno ceno kupim. Naslov v upravi. 833

Službe

Raznašalko sprejme naša podružnica v Celju. 834

Šivilja v Celju se priporoča cenj. damam za točno in najcenejšo izvršitev elegantnih oblik, kakor tudi moderniziranje v najkrajšem času. L. Norber, Celje, Kapucinska ulica 5, prtiličje. 839

Krojač, samostojen prirezovalac, odlikovan z diplomom prve dunajske šole za krojaštvo, z večletno prakso, zmožen več jezikov, 28 let star, išče službe, najraje z oskrbo. And. Žnidar, Zavodna 49 pri Gorenjah, Celje. 840

Gospodična, ki popolnoma obvlada slovensko in nemško stenografijo ter strojepisje se sprejme takoj v odvetniško pisarno. — Ponudbe na upravo Jugoslavije pod „Dobra moč.“ 829

V vseh premoženjskih in gospodarskih zadevah se obrnite zaupno na Gospodarsko pisarno Dr. Ivan Cerne, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, (nasproti kavarni Union) tel. 37, uraduje od 8 — 1/2, in od 3 — 5. 820

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Državni uradnik 40 leten želi znanja z izobraženo gospodično ali vdovo, prijetne zunanosti, 22 do 28 let staro. Dopisi pod „Slovenija“ upravi lista. 841

Cigaretetni tulčki

cigaretetni papir, vseh vrst krema za čevlje, mast za čevlje, biks, različne vrste pisemski papir, ribarice, dele za naramnice, toaletno milo vseh vrst in druge predmete dobavlja najceneje trg. agent. in kom.

A. Čertalič,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38.

Priporočam svojo veliko zalogo

vžigalnikov

na bencin.

Trgovci znaten popust.

F. K. Kaiser

Selenburgova ulica št. 6.

Fran Kramar

Celje.

Zaloga galanterijskega, norimberškega in modnega blaga ter kranjskih izdelkov. 950

Na debelo in drobno.

Sprejemajo

se

usnjarski pomočniki

v trajno delo.

Aleksander Podvinec

Rateče pri Zidanem mostu.

Julij MEINL

Ljubljana

Kava žgana

» surova

Kavni pridatek

Olivno olje la

Sardine najboljše vrste

Keksi

Marmelada

Paradižna konzerva

R i ž

Kond. mleko s sladkorjem

Razpošilja po celem

kraljestvu od 5 kg

naprej franko.

Rudolf Rus, Kranj

priporoča svojo bogato

zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Postrežba točna in solidna.

Prva slovenska kavarna

„CENTRAL“

v Mariboru

se priporoča Jugoslovanom domačim in tujim, ki prihajajo v Maribor — Postrežba točna.

Pisemski papir najfinейše vrste

priporoča

102

Marija Tičar, Ljubljana

Največja izbira umetniških razglednic

KONCERT.

V nedeljo, dne 22. junija se vrši velik koncert

pri „Lozarju“ na Starem trgu.

Svira prvo tamburaško društvo „Ljubljana“

Pričetek ob 11.—13. in od 15.—20. ure.

Točim pristno ljutomersko vino, vedno sveže pivo. —

Mrzla in gorka jedila.

Se priporoča

Justina Poženel.

Licitanda

vrtnega sena bo v nedeljo 22. julija po maši v Lescah št. 2.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne 2 0/0 brez odbitka vloge po 2 0/0 rentnega davka

katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nevzdignjene vlozne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — t. j. dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad pol milijona kron! — Hranilnica posoja na zemljišča po 5%, na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na pr. dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 K z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem junija 1918 je bilo stanje hran. vlog nad 9 milijonov 700.000 kron.

Posojila na zemljišča ter posojila občinam: nad 2 milijona 700.000 kron.

Neizmerne žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nad vse ljubljani sin, brat in svak, gospod

Srečko Puncer

kadetni aspirant, urednik Jugoslovanskega Korotana

dne 29. malega travna 1919 žrtvoval svoje mlado nadebudno življenje za Jugoslovansko domovino. Pokopan je pri farni cerkvi v Vobrah eno uro od Velikovca.

Bodi mu ohranjen blag spomin.

Braslovče, Mozirje dne 17. rožnika 1919.

Marija in Helena Puncer, starši; — Ivan, Franjo, Albert, Viktor, Zvonko, Vinko, bratje; Mara Skornšek roj. Puncer, Minka, Dragica, Ida, sestre; — Ivan Skornšek, svak; — Ljubica Skornšek, nečakinja.

Potrebuje?

Prosim, naročite takoj, dokler je še zaloga pisarniški, konceptni, fini kanceljski, svileni, ogleni (vse barve), Indigo modri in vijoličasti **papir.**

Noteze, pivnike, peresa, radirke, trakove za pisalne stroje, bloki za pisarne, žepna peresa (Füllfeder), kopirne knjige, trgovske knjige, uradne kuverte, trg. pis. klej (gumi), voščeni papir, pisemski papir, zavijalni in vse druge vrste papirja. Kopirne preše, narodne in umetne razglednice **razpošiljam na debelo in drobno.**

V zalogi 150 parov nogavic za dame in 30 kg gume za vezenje trt. — Postrežba točna in dobra.

Se priporoča trdka

JOS. OMERSA,
trgovska agentura in komisijska trgovina
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6/l.

— Fina —
inozemski kolesni

pnevmatika

(kompl. garniture)

J. GOREC

trgovina s kolesi
Ljubljana, Marije Terezije c. 14.

Proda se

več kompletnih sobnih oprav z žimnicami na vzmeteh ter navadnimi žimnicami. — Naslov se izve v Anončni ekspediciji Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Kupi se
dobro obranjen
pisalni stroj

Ponudbe na poštini predal 74.

K. Linhart, urar
Marija Terezija c. 7.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše. 990

Kupim

trgovino ali lokal s pohištvo.

Ponudbe pod "Trgovino" na upravnistvo "Jugoslavije" v Celju.

Stare sode
= prodam =

Prevzamem vse v sodarstvo obrt spadajoča dela, bodisi v mestu ali na deželi.
IVAN HVALEC
sodarski mojster
Maribor, Tegethofova ulica št. 81.

Priporoča se trdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljancih.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev za vsako obrt in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.
Večja partija pisemskega papirja v pislih in kartonih ter ovitki za urade.

 Meblirano sobo išče v Ljubljani urednik "Jugoslavije". Pisma na upravnistvo.

Karl Kossär

hotel in mesarija v Ptujju — Srbski trg.

Vsem okoličanom in prišedšim potnikom uljudno naznanjam, da odprem v par dneh **salonsko sobo** kjer bodem postregel z najboljšo pijačo in jedačo. Točim celi dan sveže pivo, pristna lastna vina ter zadovoljim goste z najboljšo hrano po primernih cenah.

Spoštovanjem
Karol Kossär.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, meseca juna 1919.

Poziv na subskripcijo

25.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400.— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10,000.000.—

P. n.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavnica od K 10,000.000.— povišuje se izdanjem novih 25.000. dionica po K 400.— nom., dakle za K 10,000.000.— na K 20,000.000.—.
2. Posjednicima starih dionica pridržuje se 18.750 komada novih dionica, i to tako da svakome dioničaru pripada pravo na 4 stare dionice optirati 3 nove uz cijenu od K 440.— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamatama od 1. siječnja 1919. do dana uplate.
3. Nedioničarima (novim potpisateljima) i starih dioničarima za dionice, koji žele potpisati preko broja, koji jim pripada u razmjeru od 4 stare na 3 nove, nudi se 6.250 komada dionica po tečaju od 475 K za dionicu od 400 K nominalnih sa 5% kamata od 1. januara 1919.
5. Subskripcija počinje 15. juna, a svršava 31. jula 1919.
5. Nove dionice imaju kupon za godine 1919., te im pripada pravo na dividendo za istu.
6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. jula 1919. t. g. Uplate za nedodijeljene nove dionice povratit će se skupa sa 3 1/2% kamata od dana uplate do povratka novca.
7. Subskripcija se objavlja odnosno primaju prijave:
U Zagrebu: Narodna banka d. d.
U Brodu n/S.: Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, afilijacija Narodne banke,
U Dubrovniku: Srpska centralna banka za Primorje. — Dubrovačka trgovačka banka i — Pučka štedionica d. s. o. j.
U Ljubljani: Ljubljanska kreditna banka d. d. — Kranjska deželna banka
U Osijeku: Srpska štedionica
Na Rijeci: Hrv. centralna banka
U Rumi: Zadruga banka
U Sarajevu: Hrvatska centralna banka
U Spljetu: Zadruga savez
U Varaždinu: Varaždinska štedionica
U Virovitici: Virovitička štedionica
U Zemunu: Zemunska štedionica
dok uplate mogu uslijediti takodjer kod svih zagrebaćkih zavoda te njenih filijala.
8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije: točno ispunjenu i potpisanu prijaviću uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili međutim starih dionica.
9. Reparticiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržuje sebi ravnateljstvo.
10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluču kod izdanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvne zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe.
11. Za provedbu ove emisije stvornje sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice.

Ravnateljstvo Narodne Banke d. d. u Zagrebu.